

Výstavní List

Okresní živnostenské, průmyslové a hospodářské výstavy v Staňkově měst. od 9.-16. srpna 1925.

Zdarma!

Periodický propagační časopis.

Nevracejte!

J. S. Baar:

Staňkovské sklo.

(Přispěvek k dějinám sklářství.)

V dubnovém čísle tohoto listu čtu na str. 3. stručný záznam: „V letech 1867—1869 postavil Ondřej Ziegler v Staňkově vsi sklárnu a tím poskytnuto mnoha dělníkům zde i z okolí zaměstnání a obživa a také mnoho rodin do Staňkov se nastěhovalo. Tím také darilo se obchodům i živnostem v Staňkově.“*)

Chci krátce povědět, kde se sklářský průmysl u nás rozvinul a jak se do Staňkova dostal. Článek můj nečiní nároky na úplnost. Opisuji sem prostě několik zpráv, na které jsem při studiu svého rodného kraje a lidu udeřil.

Jako všude, počalo se s výrobou skla i v našich končinách proto, aby se zužitkovalo zdánlivě nepřehledné bohatství lesů. Dokud pomezí hvozdu tvořil přerozenou hrabdu a ochranu naší vlasti, dokud věrná chodská stráž bděla, aby nebyl kácen a prosvětlován, do té doby nemohlo se v něm sklářství uchytiť.

Když lakomí Svamberkové drželi Chodsko v zástavě, postavili sice zde první sklářskou pec (asi r. 1540) ale ne ve hvozdu, nýbrž za ním, v těch místech, kde stojí dnešní Nemanice. Toť nejstarší a první huť v zdejších okoli, o které se děje zmínka.

Jakmile však bylo Chodsko dědičně prodáno (r. 1630) ještě chamtivějšímu rodu Lamingerů z Albenreuthu — tu rostly v zachovalých

*) Josef Žák: Staňkov - obchodní, živnostenské, a průmyslové středisko svého okolí.

lesích našich nejen sklářské ale i železářské huťi jako houby po úrodném dešti.

V nejstarších matrikách klenčských (od roku 1647) hemží se zápisy sklářů, sklářských mistrů a kraječů skla. Roku 1671 přichází zápis „ex officina vitrea“ (sklářská huť) a jméno sklářského mistra Jan Beer. Matrika naše zná tyto huťi: Nemanickou, Najpajskou, Křížovou (Kreutzhütte), u sv. Jana nedaleko Vserub, Šmausovu, Pajmlovu, Francbrunskou, Haslbašskou, Grafenrýdskou, Černořeckou a domažlickou.

Každá z těchto sklárů měla i svoji vodní stoupu na drcení křemene a svoji „flusárnu“, kde vyráběla potaš z popela.

Celý tento sklářský průmysl vedli Lomikarové a po nich Stadionové ve vlastní správě tak dlouho, dokud se vyplácel. Jakmile výroba spojena byla se škodou, dávali huťi jednotlivým sklářským mistrům do nájmu a později je i prodávali, přiděluje jim v určitém lesním obvodu často za nepatrnou náhradu „dřevní právo“, t. j. právo kácet dříví palivové, z pařeží pak páliti popel, dřevěné uhlí, vyráběti dehet, kolomaz, terpentýn a p.

Z četných jmen „chodských sklářů“ uvádím pouze tři. R. 1715 jako sklářský mistr v Nemanické huťi jmenuje se Jan Sigler, r. 1721 drží Křížovou huť rodina Šmausů, později povýšená do stavu rytířského; Domažličtí pak prodávají huť ve svých lesích slavnému a v dějinách sklářství proslulému Fuchsovi, který dává domažlické huťi i své jméno.

Tito nájemci i majitelé ovšem často se mění a po zpusťování části lesa stěhují se i s huťi

o dům dál, do revírů dosud zachovalých a dřívím bohatých, pronikají i do Bavor (Silberhütte, Herzogauerhütte, Peiml- nebo Batterlhütte), zaprahají do svých služeb i spády horských potoků zakládající hojné brusírny a polírny s vodním pohonem.

Všichni rychle zbohatli a tím nepřímo dokázali těžkopádnost a obchodní neschopnost panských úředníků, za jejichž vedení se sklářská výroba majiteli nevyplácela a proto se ji zbavil.

Tak na př. zakladatel „Fuchsovy huťi“ jmenoval se Antonín Fuchs, který zemřel r. 1805 v Rejkovicích u Dražova jako majitel tohoto statku, který patřival kdysi klášteru domažlickému. Rovněž jiný „skelný fabrikant“ Šmaus, koupil si r. 1806 celé panství ronšperské, přecenil však své síly, nemohl je vyplatiti pražskému advokátu dr. Leonardu Stöhrovi a nešťastný rok 1812 (státní bankrot a kontinentální cla) jej úplně ozebračil. Ve veřejné dražbě koupil jeho sklářské huťi i s brusírnami Ziegler, o čemž se zachovala mezi lidmi zajímavá pověst. Po této rodině zůstala jen památka na tak zvané Kapli. Dnes je kaple přeměněna v myslivnu, bývalo to však slavné poutní místo mariánské, kde žil i poustevník a kolem ní býval „sklářský“ hřbitůvek. Pochovávali sem skláře, sklářské mistry i členy rodiny Šmausovy z nedaleké Křížové huťi.

Tím stala se rodina Zieglerů majitelkou všech huťi i brusíren v celém našem Zálesí a udržovala zde výrobu skla až do r. 1885, kdy vyhasla poslední pec na Černé řece. Les prostě dále nestačil živiti plameny sklářských huťi, dříví stávalo se topivem stále vzácněj-

FEUILLETON.

Josef Hofman:

Z dob národního probuzení na Staňkovsku.

Bylo to roku 1882, kdy německá menšina v Staňkově jdouc bezohledně za germanizačním cílem pořádala „šulferajnský“ výlet do lesa Periny u Křenov, aby Němcům sezvaným z celého okolí, dokumentovala, jak německými jsou obě obce staňkovské. Češi staňkovští nemohli po této výzvě setrvati v klidu a tak byla v odvetu připravována velká národní slavnost, jejíž předmětem byla oslava klatovského rodáka Josefa Franty Šumavského. Zvolen slavnostní výbor s tehdejší purkmistrem panem Antonínem Pelcrem v čele a k hejtmanství podána žádost o povolení k pořádání slavnosti. Purkmistr snad z obavy před národnostním útlakem nepodepsal této žádosti a tak byla žádost podepsána jednatelem výboru řídícím učitelem Janem Hofmanem ze Staňkova městyse a řídícím učitelem Josefem Wenigem ze Staňkova vsi. Než byla slavnost povolena, zavolání pořadatelé k hejtmanovi do Horšovského Týna a pan hejtmán nemohl se tomu dost nadvíti, že staňkovští oslavují muže, o němž není nic slavného známo.

„A pravíte-li, pánové,“ řekl pan hejtmán, „že Váš krajan napsal nějaký slovník nebo jiné publikace, nevidím v tom žádné příčiny k jeho oslavě.“

Slavnost byla konečně povolena, ovšem za přísných podmínek hejtmanstvím nadiktovaných. Pamatuji se jako školák dobře, jaké národní nadšení zavládlo toho dne v Staňkově, kam hrnuly se od časných hodin ranních davy českého lidu z okolí a jak nadšeně byli vítáni na nádraží za zvuků hudby účastníci příjezdějící z Domažlicka a od Plzně. Vidím také dosud živě veliký obraz s postavou Franty Šumavského, umístěný v průjezdu městské radnice a ozdobený bohatě květinami.

Hejtmanství učinilo rázná opatření pro případ, že by Češi svému vlastenectví dávali průchod a zesílilo četnickou pohotovost. Poněvadž na četnické stanici staňkovské byli páni českému živlu nepřátelští, byl úkol usnadněn.

Nejzavilejším té doby byl četnický strážmistr Schöninger, který zvláště české učitelstvo v každém kroku sledoval a na vyšší místa přesné „raporty“ podával. Nedávno ještě viděl jsem tohoto hrdinu, an věkem seslý ploužil se plzeňskými ulicemi.

Půlku slavnosti byl skvělý, s domů dály české prapory, hrály hudby, studentstvo v průvodu pělo národní písně a také tehda Němci k smrti nenáviděnou: „Hej Slované!“

Když se schylovalo k večeru, rozcháze se davy manifestujícího lidu; valná část ubírala se s hubbou na nádraží ku zvláštním vlakům, odvážejícím účastníky k Plzni a Domažlicům. Nádraží hemžilo se lidem, hudba a zpěv mísily se ve hluk mas; tu a tam zablysknul četnický bodák.

V tom na peronu vstoupil na židli člen ostrořeckého sboru plzeňského, známý majitel kamenického závodu p. Cingroš, muž impozantní postavy a jasným hlasem počal mluvit k obecnostem. Ale ne dlouho — zavznělo volání „slávy“ a v zápětí již jménem zákona zakazoval četník řečnicku a po krátké kontroverzi s řečníkem zjišťoval jeho personalie, aby mohl učiniti udání.

V obecnostem nastal rozruch a za chvíli již vládní zástupce na peronu přítomný podával služební telegram službu konajícímu železničnímu úředníku. Byl jím dobrý vlastenec nedávno v Plzni zesnulý inspektor Josef Jilek. V telegramu žádáno, aby byla ihned vyslána z Horšovského Týna do Staňkova eskadrona dragounů potlačit nepokoje. Jilek zdráhal se telegram odeslati tvrdě, že není vojska potřeba a že nastane úplný klid, jakmile zvláštní vlaky ze stanice odjedou. Ve svém odporu setrval, odpýkal to ovšem trestem a přesazením. Přednost stanice Němec Langhammer, aby se vyhnul všem nepříjemnostem, vzal si toho dne

šim i dražším a proto bystrý majitel hledal pro svůj průmysl místo u dráhy a — uhelných dolů.

Našel obojí v Staňkově a tak slavné naše sklárství odstěhovalo se od nás — na vždy. Aby se nám po něm příliš nestýskalo, zbyly zde brusiny, z nichž asi tři udržují se v chodu a sklo jim dováží ze své Nyřanské sklárny nynější jejich majitel Oesterreicher z Nemanic.

40 let trvání živnostenské školy pokračovací.

Dle zápisů říd. učitel J. E. Hofmana.

I. Vznik školy.

Roku 1883 dne 24. února vydán byl zákon o průmyslových školách pokračovacích a zároveň i normální stanovy a osnova.

Uvažující výhody plynoucí z vyučování na těchto školách, usnesli se někteří členové obecního zastupitelstva k radě řídícího učitele Jana Em. Hofmana, aby při zdejší trojtrídí obecné škole zřízena byla průmyslová škola pokračovací. Hlavními propagátory tohoto návrhu byli: starosta František Trnka a člen obecního zastupitelstva Jan Zák.

A tak došlo k otevření této školy i přes hlavy některých živnostníků, kteří zřízení této školy nepřáli a přes odpor mnohého pochybovače, člena obecního zastupitelstva.

Dne 18. ledna 1885 zahájeno vyučování na této škole a to nejprve ve zřízené třídě přípravné.

Prvními učiteli byli říd. učitel J. E. Hofman, Theodor Ulrich a Jan Rybín. Začátek byl těžký — nebylo pomůcek, nebylo peněz. Ale bylo dosti lásky k věci.

Stanovy byly v měsíci květnu i s osnovami podány prostřednictvím okresního hejtmanství ke schválení.

První řádný školní rok počal v září 1885. Stanovy ani osnova však dosud schváleny nebyly. Proto dotázel se řídící učitele v Horšovském Týně, kde to uvázlo. Dostal lakonickou odpověď: „V Praze“. Tu intervenoval řídící učitel v listopadu v Praze u místodržitelského rady J. Štumra, rodáka z Bystřice u Nyřska. Ten jej odkázal na pana majora Janíka. Tam se řídící učitel dozvěděl, že tam pro Staňkov nic není kromě povolené sub-

vence 100 zl. od zemského výboru, jež vyplaceny budou až po schválení stanov.

Na radu p. Štumra interpeloval řídící okresního hejtmána Svobodu v Horš. Týně. Interpelaci tuto podepsal p. Šturm a zaslal ji přímo okresnímu hejtmánu. Zároveň přikázal p. rada řídícímu učitel, aby, jakmile přijede domů, došel k okresnímu hejtmánovi se vzkazem radovým, by bez ohledu zaslal stanovy a osnovu místodržitelství do Prahy.

Ve středu na to dostal se řídící k okresnímu hejtmánovi, který mezi tím již interpelaci obdržel. Pan hejtmán nemalo rozezlen, vytýkal řídícímu učitel (brzo česky, brzo německy), proč do Prahy jezdil? Na to odešel do expeditu, kdež sekretáři i kancelistovi dával pořádnou lekci. Na to vrátil se do úřadovny zpět, uhořel celým aktem o stůl a pravil: „Ti chl... nechali celý ten akt zde ležet!“ Toto jednání německých úředníků dalo se vysvětliti tím, že zřízení školy v Staňkově nepřáli, že je to škola česká a že Horš. Týn dosud té školy nemá. Tam zřízena byla škola pokračovací o rok později. A když pak škola staňkovská později obdržela větš subvenci nežli horšovotýnská, divil se tomu okresní hejtmán Svoboda, když pravil řídícímu, který přijímal subvenci: „Sie haben gewiss jemanden oben gehabt!“ Měl ovšem pravdu. Svagr řídícího učitele ministerský rada Dr. Václav Nejedlý byl ten „jemand.“

A tak po překonání mnohých nesnází počalo se na průmyslové škole pokračovací vyučování a tím postarano bylo i v Staňkově o vzdělání řemeslného dorostu. Zakladatelům školy této zachováme vděčnou vzpomínku. vk.

Z dramatického odboru sboru dobrovol. hasičů v Staňkově měst.

K založení ochotnického spolku vede obyčejně pohnutka čistě ideální: láska k divadlu a výhrva spoluobčanů. Na podobném základě ustaven byl v lednu 1923 i Dramatický odbor sboru dobrovolných hasičů v Staňkově městysi, jenž vzal si mimo to za úkol výběrem dobrých her, ať již původních či jinových, získati si kádr svého obecního, jež by toto sdružení divadelních nadšenců co nejvíce podporovalo.

Že persekuce neskončila často ještě hůře, bylo děkovati výbornému vlastenci tehdejšímu okresnímu školnímu inspektorovi Janu Nešporovi v Klatovech, ustanovenému také pro české školy okresu horšovsko-týnské. Sděloval jmenovaným učitelům důvěrně výnosy došlé mu od hejtmanství a dával jim rady a pokyny, kdykoli jim hrozilo nebezpečí. Že místodržitelství návrh hejtmánů nedalo provést, bylo také jeho zásluhou. Snad zije dosud dobrý ten muž na odpočinku v Třeboni.

V pozdějších letech pořádány ještě slavnosti Tylova, Havlíčkova a jiné, ale nebyly již konány ve znamení tak bezohledné vládní persekuce jako tato.

Je hodno vzpomínky, že na zdárných výsledcích těchto slavností měli nemalý podíl také členové akademického krajského spolku „Radbuza“ v Plzni, kteří pořádali vždycky v předvečer slavnosti u nás divadelní představení. V paměti utkvěla mi jména: Pokorný, Schwarz, Treybal, Tyl.

Všech, kdož v tehdejších zlých dobách národní poroby přispěli svojí hrůvou k národnímu obrození a dali často v šanc i své existence, budiž s radostí a vděkem vzpomenuť! Vždyť oni byli průkopníky české svobody a samostatnosti!

A obecní staňkovské — budiž to k jeho cti řečeno — v celku neklamalo; pochopilo plně snáživost a dobrou vůli jednotlivých členů nového souboru a toto své porozumění projevilo a dosud projevuje tím, že všechna představení pořádaná ve „staňkovské areně“ (divadelní sál p. Fr. Koziny) pilně navštěvuje.

Dramatický odbor započal svou divadelní činnost nejprve za režie p. K. Malíka původním dramatem Ferd. Olivy „Osudem zrazení“ na novém jevišti, jež, zřízeno obětavou spoluprací všech členů a malováno p. K. Korbou, postupem času z výtečků představení se neustále zdokonalovalo. Pak sehrány další hry: dne 1. dubna 1923 původní veselohra Rudy Maříka „Z nařízení bytové komise“, 1. května 1923 sociální drama „Protektor“ od Hally-Klatovského a dne 20. a 21. května 1923 Jiráskovo chodské drama „Pachláci“ ve zpracování Fenclově.

Po prázdninách zahájena divadelní sezona 7. října 1923 veselohrou R. Maříka „Hvězda veletrhu“, po níž následoval dne 3. a 4. listopadu K. Světlé obraz ze života „Kříž u potoka.“

Po resignaci p. K. Malíka zvolen byl režisérem p. V. Fictum, jenž uvedl se poprvé dne 15. a 16. března 1924 v nové funkci francouzskou frašku „Manžel šibal“ od Duvala a Hennequina; po té sehráno 20. a 21. dubna 1924 válečné drama vynikajícího belgického básníka M. Maeterlincka „Starosta stilmontský“, a k ukončení sezony hrána 24. a 25. května 1924 veselohra „U bílého koníčka“, v níž pohostinskou s velikým úspěchem vystoupil p. St. Mainer, přední člen dramatického spolku „Heyduk“ Plzeň-Doudlevec.

Nová sezona 1924—25 zahájena dne 11. a 12. října 1924 původním dramatem K. Zeleného „U Dušánků“, v listopadu 1924 sehrána zábavná francouzská fraška „Kontrolor spacích vagonů“ od Al. Bissona, dne 25. prosince 1924 původní lidová hra se zpěvy „Jakou našel Jakub metlu na zlou Teklu“ od J. Fröhlicha, dne 8. února 1925 odpoledne a večer původní obraz ze života „Malý lord“ od J. Kühnla se sl. M. Chmelířovou v titulní roli. Hra tato — hlavně zásluhou představitelky titulní role — docílila takového úspěchu, že hrána byla v Staňkově čtyřikrát (opakována 1. března 1925 odpoledne i večer) a v Holýšově ve prospěch tamního odboru Národní Jednoty Pošumavské jednou. Kritika v „Českém Deníku“ píše o tomto posledním představení:

Z Holýšova. Kulturně-výchovná činnost odboru N. J. P. v Holýšově dozrává v poslední době — dik porozumění jeho členstva — značné plus v pořádání seriálních a lidových podniků. Tak u příležitosti oslavy presidentových narozenin hostil odbor zpěváků spolek „Čech“ s jeho dirigentem p. N. Kubátem a minulou neděli 29. t. m. pozval si odbor N. J. P. „Dramatický odbor dobrovol. hasičů Staňkova-měst.“ ku sehrání divadelní hry „Malý lord“. A tu — pokud tomu rámeček této rubriky dovolu — činím zmínku o tomto ochotnickém sdružení, které si plně zaslouhuje, aby jeho činnost byla náležitě po zásluze oceněna. Jest toto sdružení na Staňkovsku jediným, jehož výkony vynikají nad úroveň různých venkovských „také dramatických sdružení. Důkazem, jaké se těší všeobecné oblibě, jest, že „Malý lord“ byl hrán v Staňkově čtyřikrát vždy před vyprodaným domem. Dosud sehrané hry „U bílého koníčka“, „Starosta stilmontský“, „Manžel šibal“, „Bafoch“ a j. v. dokumentují tu sice jistý odklon od běžných pro ochotnické scény psaných divadelních her, leč řízeno pevnou a zkušenou rukou p. režiséra Fictuma, dokázalo sdružení, že neúnavnou pílí a snahou zhostilo se úkolů na toto uložene se zdarem. A tu nelze mi jinak, než tento dramatický odbor všem okolním ná-

dovolenou a odjel. Po delší době vyhledán výpomocný železniční úředník Galla, syn staňkovského nádražního skladníka, a ten znaje telegrafování, depesi odeslal. Zatím vlaky odjely, obecní se rozešlo, ale dragouni přijeli přece.

Jednak desetikilometrová vzdálenost od Horšovského Týna, jednak opožděná odeslaná depese zavazily, že dusot dragounských koní ozval se ve staňkovských ulicích, když již unavení občané ukládali se k sladkému spánku. Bylo po německé radosti.

Věc však nebyla tím ukončena. Všichni přímoúčastníci odpýkali své vlastenecké citění. Cingroš byl soudně vyšetřován a pokud se pamatují, stálo jej mnoho práce a peněz, než-li dokázal, že inkriminovaná slova pronesla osoba jiná vedle stojící. S oběma pořadateli slavnosti, dávno zesnulými řídícími učiteli Hofmanem a Wenigem zavedeno ihned disciplinární řízení. Po nekonečném průtahy skončilo pro oba nepřítivně ztrátou jedné kvinkvenálky na služném a přísnou pohrůzkou.

Tak stalo se, že horšovotýnský hejtmán Svoboda (Čech pouze původem) napsal po slavnosti na místodržitelství přípis, který končil slovy: „Učitelské síly (Lehrkräfte) Hofman a Wenig musejí býti okamžitě přesazeni do nejvzdálenějších osad okresu, aby již jednou nastal v Staňkově národnostní klid.“

rodním jednotám, jakož i ostatním kulturně-výchovným korporacím co nejvřeleji doporučiti, neboť bylo by nespravedlivé, nemělo-li by těmto nadšencům pro ušlechtilou věc se dostati, když nic jiného, tak alespoň — mravní podpory.

Dne 22. března 1925 sehrána původní veselchra K. Horkého „Bafoch“, a k ukončení saisony hráno 26. dubna 1925 M. Halbeho drama „Mládi“ s milým hostem p. St. Mainerem v roli Amanda.

Nyní chystá dramatický odbor pro své občanstvo překvapení v osobě vynikající umělkyně p. Otylie Beníškové, herojny Městského divadla v Plzni, jež vystoupí v titulní úloze Jiráskova vesnického dramatu „Vojnarka“ v předvečer zahájení okresní živnostenské, průmyslové a hospodářské výstavy v Staňkově měst. dne 8. srpna 1925.

Jak vidno, činnost tohoto mladého dramatického odboru jest účtyhodná. Jest ti jen přáti, aby všechny vrstvy občanstva v Staňkově bez rozdílu politického přesvědčení lnuly takovou láskou k divadlu, jako tito nadšení ochotníci, kteří zvolivše si heslo J. K. Tyla: „Všechny naše kroky mají věsti láska k národu a jeho štěstí“, snaží se všechny svoje ideály uvéstí ve skutek.

X. Y.

Včelařství.

Pravil mně nedávno přítel: „Ten mladý pan X. je zvláštní člověk; jakmile ráno vstane, jde ke včelám a vydrží se na ně divit celý den.“ Ano, příteli, bude z něho řádný včelař, neboť včela ode dávna poutala pozornost člověka, který ji proto učinil domácím zvířetem. Byl to především med a vosk, který člověka přiměl k chovu včel. Ale není možno přehlížeti ani stránku ideální, kterou má včelařství mimo užitek hmotný. Včelařství šlechti srdce člověka, neboť chvilky u včel prožité poskytují mu radosti i zábavy. Je proto právem nazýváno včelařství „poesii hospodářství“. A za jisté nikde nelze nalézt více divů přírodních, než v úle u včely. Pobyt u včel uklidňuje mysl včelaře, takže rád u nich tráví mnohou krásnou chvíli po své denní práci. Tím si také vysvětlíme, proč i po mnohých nepříznivých letech, kdy nedají včely vůbec užítu hmotného, zůstávají milými včelaři.

Staňkov se svým okolím hodil se velmi dobře pro chov včel, dokud okolí bylo bohato po celý rok včelí pastvou. Když však křovina na mezech vykáceny, přestalo se uhořiti, ladem ležící pastviny na vřes bohaté zorané neb osázeny, pole důkladněji se obdělávala, mizely i příznivé podmínky chovu včel. V Staňkově samotném chybí včelám pozdní pastva a je lépe je tehdy, jestliže za příznivých okolností medují otavy. Bohužel, bývá tato velmi zřídka. V okolí jsou šťastnější, neboť mají naději na pozdní spůšku medu z hojně se vyskytujícího vřesu. Zvláště za dnešní doby, kdy sta hektarů lesa zničeno mniškou, oděly se paseky množstvím medujícími rostlin, mohou za příznivého počasí počítati poblíže bydlicí včelaři s větším přínosem. Jinak končí snůška medová s odkvětem akátů.

Abyste mohli být zkoumány příznivé podmínky chovu včel a případné nedostatky omezovaly, o to pečují včelařské spolky. Také pro Staňkov s okolím ustaven včelařský spolek již r. 1897 a stará se o zvelebení včelařství. Stará se především o právní ochranu svých členů, o poučení jejich, o zvelebení včelí pastvy, půjčuje náčiní včelařské atd. Jak je spolků třeba, svědčí nejlépe vzrůst členstva každoročně, takže letos čítá spolek 49 členů. Aby i mladým včelařům dostalo se aspoň částečné přípravy pro chov včel, pořádá letos spolek náš včelařský kurs

3denní ve dnech 21. a 28. června, 5. července. Kurs tento theoretický i praktický je přípravou na živnostenskou a hospodářskou výstavu. Kéz by dosáhl cíle svého. Vyzýváje toho především zájem národní a hospodářský, o čemž přistě.

Veselák.

T. Raděj.

Lidová škola hospodářská.

Skoro bez povšimnutí ve veřejném tisku zůstávají mladé školy, zřizované po našem venkově, teprve od převratu. Jsou to lidové školy hospodářské, zřizované podle zákona ze dne 29. ledna 1920 č. 75 sb. z. a n. Je však ku podivu, jak se po našem venkově na některých okresích rozšířily a z toho můžeme souditi, že náš venkovan dobře rozpoznal, co mu až dosud scházelo a nyní rychle dohání, co dříve zameškal.

Přijde jednou doba, že budou lidové školy hospodářské plně uznávány a to zejména tehdy, až se ještě více vžijí a až se budou u nynější generace jevit jejich výsledky. Je třeba novelizace zákona, ale máme s mnoha jinými oprávněné přání, aby se stala náprava k lepšímu a ne k horšímu.

Spolek učitelů lidových škol hospodářských v Čsl. republice podal memorandum všem příslušným činitelům, v němž ukazuje, jak si učitelstvo a v jakém směru by se měl zákon o lidových školách hospodářských novelizovat.

I širší veřejnost by se měla více o tyto školy zajímat, neboť jsou pro ty nejširší vrstvy zemědělské i pro čeládku. A mluvíme-li po pravdě, jsou namnoze dnes to jediné odborné vzdělání našeho venkovského dorostu. Nechci je snad prohlašovati za „jedinou spásu venkova“, ale tolik tvrdím, že zasáhnuo velice hluboko do vesnického života, považíme-li, že je to jediné místo, kde odrůstá mládež po 14. roce dostane do ruky odbornou knihu a časopis, kde slyší přístupné odborné výklady z praktického zemědělství a pod. A stalo-li se snad někde, že rodiče se vymlouvali na lidovou školu hospodářskou jako postačitelnou k nabytí dostatečných vědomostí o zemědělství, není to ještě důvodem, aby byly školy tyto okleštěny právě o předměty odborné, neboť by se pak staly zbytečnými. Což na pokračovacích školách živnostenských také není vyučováno odborným znalostem? Spíše naopak se zvláště v poslední době děje. A mají býti snad lidové školy hospodářské méněcenné nežli jsou pokračovací školy živnostenské?

Bohužel, že nemůže jíti většina zemědělského dorostu na vyšší odborné vzdělání, neboť z 90 procent je to nemožnost jednak z ohledu finančních, jednak z nedostatku pracovních sil. Tady musí se jíti mezi lid nejen ve svátek, nebo o nahodilě přednášce, ale i ve všední dny a to i do vesnic zapadlých a krajů t. zv. zanedbaných. Není všude „zlatý prut země České“ a ani „Haná“ na Moravě.

Je možná nějaká náprava těchto bědných poměrů našeho venkova?

Ano, je možná náprava, ale jen zvolna. Až ona ohromná většina — ono gró — mládeže našeho zemědělského venkova projde alespoň lidovými školami hospodářskými, nastane pomalu sice, ale zato trvalé uvědomění, že zemědělci nestačí jen škola obecná, a tu a tam i lidová škola hospodářská, ale že musí též navštěvovati odborné školy, t. j. zimní hospodářské školy a rolnické i vyšší.

Jinak náprava se nestane.

Lidové školy hospodářské zůstanou tedy pro nejbližší dobu důležitým článkem hospodářského školství po našem venkově. Mají proti ostatním ohromné výhody, že jsou laciné a takřka při ruce. Měly by se zříditi všude, hlavně kde je

věci oddaný učitel, neboť stále platí zásada: Dobrý a nadšený učitel dělá dobrou školu.

Skoda, že někteří rolníci zdráhají se poslati svoje synky a dcery do lidové školy hospodářské říkajíce, že sedlák knih nepotřebuje a pod. To je veliký omyl, který má vždy osudné následky. Pamatujme si, že vzdělání je neúčinnější zbraň. Dnes zemědělec bez odborného vzdělání se neobejde.

Zemědělská Jednota čsl. republiky

největší odbor. organizace zemědělská.

Vykonal jste již svoji stavovskou povinnost? Jste již odborově organizován?

Záporná odpověď musí vzbuditi opravdový stud každého uvědomělého zemědělce.

Zemědělská jednota Československé republiky vybízí Vás, abyste pozdě, ale přece přistoupením za člena učinil zadost své stavovské povinnosti a rozmnožil řady organizovaných pracovníků na půdě. Zemědělská Jednota ČSR. je ústředním, celostátním, demokratickým a nepolitickým sdružením zemědělců i lesníků a jich odborových korporací, a má za účel pracovati všemi prostředky ku povznesení zemědělské a lesní výroby ve všech oborech podnikání i v zemědělském a lesním průmyslu. Proto podporuje šíření zemědělského pokroku speciálně pořádáním hospodářských výstav (celostátních, zemských i krajských) a odborných kursů (pro členy přístup volný), pečuje o vydávání vlastního časopisu (jež poskytuje členům zdarma) a odborných časových publikací, navazuje hospodářské a kulturní styky se zemědělci cizích států, hájí zájmy zemědělců vůči státním úřadům a před veřejností, stará se o spravedlivou úpravu námezdního poměru v zemědělských podnicích nejen s hlediska soukromopodnikatelského, ale i národohospodářského a sociálního, informuje členstvo o možnosti výhodných koupí surovin a průmyslových výrobků i prodeji zemědělských produktů. Udílí členům zdarma porady odborné, daňové i právní. Dotazy zodpoví a přihlášky členů přijímá ústředí Zemědělské Jednoty Čsl. republiky v Praze II., na Florenci 27, neb činovníci příslušné okresní odbočky.

Členský příspěvek pro činného člena činí ročně: do 5 ha obhospodávané plochy zemědělské Kč 20.—, od 5 do 10 ha Kč 30.—, od 10 do 15 ha Kč 35.—, od 15 do 25 ha Kč 45.—, od 25 do 50 ha Kč 60.—, od 50 do 100 ha Kč 80.—, od 100 do 200 ha Kč 120.—, od 200 do 500 ha Kč 200.—, a po 500 ha Kč 300.—

Členové neobhospodávající žádnou půdu platí ročně příspěvek Kč 30.—, učitelstvo hospodářských škol Kč 25.—, hospodářští podúředníci a zřizenci Kč 20.—. Příslušníci rodin členů Zem. Jednoty platí ročně Kč 10.— (tito časopis nedostávají).

Členové zakládající platí 20násobnou výši příspěvků členů činných (podle výměry).

Zemědělská Jednota Čsl. republiky má 20.000 členů. Přičiňte se, aby jich měla 200.000!

O sebevzdělání.

Kapitola k živnostnictvu.

Pokrokový člověk jde, jak se obvykle říká, s duchem času. Každá doba přináší něco nového, svět je veliký a mnoho lidí mnoho ví a zná.

A od těch, kteří něco znají, hledme se přiučiti!

Nikdy se nemusí starší stydět, že se učí od mladšího. Každému není dopřáno, aby se mohl všemu důkladně naučiti již v mládí. Mnozí, ba převážná většina živnostnictva vyšla z po-

měří dosti špatných a byli mnozí živnostníci nuceni ten život všelijak protloukat. Na nějaké hlubší vzdělání nebývalo ani peněz, ani času a dříve se to ani nevyžadovalo. Dnes je tomu ovšem jinak.

Všechny stavy hledí co možná nejvíce proniknouti, což by však bez patřičného odborného a povšechného vzdělání nebylo možno. A proč by zrovna živnostnictvo mělo za ostatními stavy zůstatí pozadu? Krácejme proto i my s duchem času a hledme ještě spíše druhé stavy předčítí. Nemysleme, že již všechno známe, víme-li, čeho jest k provozování živnosti zapotřebí a jsme-li i dobrými řemeslníky.

Jen zpozdlý člověk tak smýšlí a neuváží, že přeučeným nikdy není. Denně slyšíme o nových vynálezech a různých vymoženostech, směřujících k zdokonalení výroby.

A všemu tomu plně přispívají výstavy, veletrhy a pod. A tomu účelu sloužiti bude i okresní živnostenská výstava, jež počátkem srpna u nás konati se bude. Záleží tedy jenom na živnostnictvu zdejších, má-li se výstava s plným zdarem potkati, aby výstavy té se co největším počtem svých výrobků účastnilo a z poznatků na výstavě získaných těžilo pro zdokonalení výroby své živnosti.

K dalšímu sebevzdělání náleží odborný tisk. Tento stojí již nyní na značné výši a tu je zapotřebí, abychom takový tisk podporovali a pilně a s pochopením četli. Z každé odborné knihy i z mnohdy nepatrného článku můžeme čerpati mnohé vědomosti, jež buď hned, nebo časem nám mohou přinést užitek.

Některé výloh za odbornou četbu! Vedle poučných článků přinášívali odborné časopisy též různé návrhy, výpočty, nákresy zařízení, uvědomují nás o stávajících a nově zakládaných firmách, nákupních pramenech a o různých poznatcích, jež zkušená, na slovo vzati theoretikové a praktické v nich uveřejňují.

Pořádají-li se odborné kursy nebo přednášky, jež i během trvání výstavy by se mohly konati, pilně je navštěvujeme a hledme, aby i dělníci i učnové se jich účastnili. Vždy uslyšíme něco nového a cenného, co nás může nejen zajímati, nýbrž i prospěch nám přinést. Neříkejme nikdy, že na vzdělání jsme již staří, že to přenecháme těm mladším.

Na sebevzdělání není nikdy pozdě. Neměl-li k tomu někdo příležitost v mládí, nechť si předsevzeme, že promeškané nahradí nyní.

A zbývá-li nám volná chvílka, dejme se do četby jiných uslechtilých knih, z nichž si zase obohatíme a doplníme vzdělání povšechné. Taková kniha přinese vám radostnější chvílky do života a zvyknete-li si na dobrou četbu, budete se s odporem vyhýbatí hostincům a jiným podobným místnostem, kde se zbytečně politikaři a při tom ubíjí zdraví i peníze.

Vzdělání jest také majetkem duševním. A proto nikdy nezapomínejme na sebevzdělání; i pro nás platí, že v práci a v vědě jest naše spasení.

Ze spisu „Pekařská kniha.“

Lístek z dějin konfiskace v Čechách po bitvě bělohorské

na Horšov. Týnsku a Staňkovsku.

Po hrozném divadle, na kterém v Praze dne 21. června 1621 na staroměstském náměstí připraveno bylo o život rukou katovou 27 panů českých, následovala konfiskace majetku těchto panů, kteří se „provinili proti císaři a pánu svému“. Mezi těmito českými pány, kteří vzpou-ru proti Habsburkům provedli, byl také Vilém st. Popel svob. pán z Lobkovic na Týně Horšovském, Čechovicích a Mirkově, kterému za-

Čiňte přihlášky ku výstavě drobného zvířectva (drůbež, kozy, vepřový dobytek) pořádané ve dnech 14., 15. a 16. srpna 1925 (kozy a vepři jen 1 den). Přihlášky přijímá p. MUDr. V. Eger, Staňkov městys čp. 194. Telefon 13.

Přihlášky ku vystavování psů dne 15. srpna 1925 přijímá p. J. Sichrovský, správce pivovaru, Staňkov m. Přihlašujte psy čistokrevné s rodokmenem! Pěkné exempláře bez rodokmenu lze rovněž přihlásiti.

baveno bylo za nevěnost k císaři: v Horšovském Týně zámek s městem, předměstími a poplužním dvorem, v Horšově poplužní dvůr, zámek pustý Herštejn, celé vesnice v okolí H. Týnském, mezi nimi díl obce Vráňova s příslušenstvím, statek Čechovice, k němuž náležely tvrz a ves Čechovice s dvorem poplužním a podacím kostelním, Neměřovice, Ostroměč, Černovice a Neuměř, též dílem vsi Všekary a Haževa, jak ho sobě bratři z Gutenštejna l. 1542 do desk vložili a pak Lobkovicům prodali, statek Mirkov-tvrz a ves s popl. dvorem, a popl. dvůr Nasatice ještě s jinými okolními vesnicemi, tak jak ho l. 1604 Vilém z Lobkovic od Viléma Mirkovského ze Stropčic za 30.000 kop míšeň. koupil.

Veškeré tyto statky shora jmenované, odhadnuté za 254.627 kop míšeň. byly 30. března 1622 prodány bez závdady Max. hraběti z Trauttmansdorffů za 200.000 zl. rýnských.

Některým vůdcům vzpoury byl udělen pardon (odpuštění), zvláště byl-li katolík.

Jedním takovým byl Adam Slovicický ze Slovic a na Pučlicích, který držel s bratry svými Janem Vilémem a Divišem Heřmanem statek Pučlice-tvrz a ves s dvorem poplužním, ves Křenovy s dvorem poplužním a mlýnem, a ves Slovice, po otci Janovi († 1609) zděděné (r. 1628 na vojně byl zabit).

Jeho bratr Jan Vilém, katolík, sloužil v čas vzpoury ve vojsku stavovském a při komisi transactionis dne 18. dubna 1629 osvobozen byl pokuty za pardon mu udělený, poněvadž statek Pučlice nad ceňu svou byl zadlužen; takže od Diviše Heřmana Slovicického r. 1644 pro dluhy za 15.000 kop míšeň. Vilému Petrovi Soffmanovi z Hemrlesu prodán býti musel.

Rovněž osvobozeni byli pokuty 22. listopadu 1622 katolíci Karel, Tobiáš a Vilém Slovičti ze Slovic na Otěšicích (Vojtěšicích), na Bukové a na Hořejší Kamenici a podrželi statky jmenované. Karel a Vilém zavázali se za pardon jim udělený při komisi tractationis de pio opere složit 1000 zl. k alumnátu kláštera u sv. Jakuba v Praze I.

Čiňte přihlášky k výstavě!

Doba k přihláškám prodloužena do konce června.

Královskému fisku propadlo rovněž jmění Jindřicha ml. Viedersperkara rytíře z Viedersperka na Bílém mlýně při komisi konfiskační dne 26. června 1623, kdy odsouzen polovice jmění.

Propadl statek Mlýn Bílý-dvůr poplužní, Bílý mlýn s řekou, potoky, rybníky, lesy a mlýnem u vsi Vráňova s lidmi poddanými ve vsi Vráňově a Hlohově — kterýž za sumu odhadni 3355 kop míšeň. postoupen byl vedle nařízení knížete z Lichtenšteina dne 16. října 1623 manželce Viedersperkardové Anně Alžbětě roz. z Oujezda, proti zaplacení polovice sumy odhadni král. fisku propadlé.

Avšak i tato polovice katolickým sirotkům po Viedersperkardovi pozůstaly s milostí vedle cí. resoluce ze dne 30. března 1628 byla prominuta a statek dotčený r. 1631 prodán Janu Mořicovi Viedersperkardovi za 5650 kop míš.

Též vesnice Hlohová, Dolní Kamenice a Poděvousy — majetek to Kristofa Viedersperkara ryt. z Viedersperka na Kamenici Dolejší a Hlohově — propadly konfiskaci.

Tento majitel byl v čas vzpoury komisařem při zemské direkcii stavů odbojných a přistoupil ke konfederaci s jinými zeměmi učiněné, jakož i k snešení stavů a zavržení krále Ferdinanda II. a zvolení kurfirsta Fridricha, falckratěte při Rýnu, za krále českého.

Pro tato provinení byl odsouzen při komisi konfiskační dne 3. listopadu 1622 všeho jmění: propadl statek Kamenice Dolní, tvrz a ves Kamenice Horní, ves Poděvousy a půl vsi Hlohové, kteréž v sumě odhadni 12.474 kop míš. dne 18. října 1624 postoupeny byly cizozemci Max. z Trauttmansdorffů náhradou za rektorské statky od něho koupené a klášteru Chotěšovskému vedle cí. resoluce ze dne 13. srpna 1621 postoupené. Dluhy na statku vážnoucí 15.300 kop míš. převzala královská komora.

Dle Bilka — Jos. Zák.

Městská spořitelna v Staňkově.

Vznik, vývoj a budoucí úkoly spořitelny.

Zřízení městské spořitelny v Staňkově předcházela těžká pohroma, již způsobil pád Občanské záložny a pivovaru. V Staňkově mystys působila od roku 1871 Občanská záložna, zapsaná společenstvem s ručením neomezeným, která upadla v roce 1875 do konkursu. Pád ten zaviněn tím, že záložna koupila velký počet akcií nové stavěného pivovaru v Staňkově městys. Následkem špatného hospodaření přišel pivovar do konkursu a byl exekucně vydražen tehdejší knížetem Karlem Trauttmansdorffem v Horšově Týně za 72.000 K, ač stál téměř 440.000 K. Bylo tedy obyvatelstvo městyse Staňkova i okolních obcí postiženo krátce za sebou dvěma škodami, jednak ztrátou akcií pivovarských, jednak ztrátou úspor uložených v záložně, při čemž hlavní členové záložny, totiž ti, kteří nejlépe byli postaveni a na nichž ukládali se mohli bojiti, přišli konkursem pivovaru téměř o celý majetek.

Trvalo řadu let, než se ochuzené obyvatelstvo vzpamatovalo; mezi tím nastoupila v činnost mladší generace a ježto se zpozorovalo, že mnozí ukládali své úspory do německého ústavu v německém okresním městě v Horšově Týně, totiž do tamního Spořitelního a záložního spolku, vznikla myšlénka, založiti spořitelnu, neboť záložna by sotva byla nalezla u obecnosti důvěry, ježto rány padlou záložnou způsobené byly dosud v živé paměti.

Návrh na zřízení spořitelny podal ve schůzi obecního zastupitelstva 15. dubna 1894 František Trnka, obchodník, podnikatel staveb a majitel hospodářství v Staňkově; návrh byl

Jedna z nelepších českých dramatických umělkyní

paní **Otylie Beníšková,**

heroína Městského divadla v Plzni,

vystoupí jako host v předvečer zahájení výstavy dne 8. srpna 1925 „u Kozinů“
v titulní roli Jiráskova dramatu

„VOJNÁRKA“.

Blíží v příštím čísle „Výstavního Listu“.

jednomyslně přijat a zvolen zvláštní komitét ku přípravným pracím. Při tom jednalo se tak obezřetně, že při sestavení tohoto komitétu byli pomíjeni všichni ti, kdož účastníci byli při padlé záložně. Tim chtělo zastupitelstvo pro nově ústav získati důvěru všeho lidu.

Stanovy sestavil František Trnka, opatřiv stanovy spořitelny v Prešticiích, Domažlicích, Plzni a ve schůzi obecního zastupitelstva dne 16. prosince 1894 byla osnova přijata a usneseno mimo převzetí všeobecného ručení obce a celého poplatnictva za vklady, zříditi zvláštní záruku 16.000 K, jež se zajistila na nemovitostech obecních. Schválení stanov bylo však dosaženo teprve po době téměř dvouleté. Výnosem místodržitelství ze dne 19. listopadu 1896 č. 183.121 na základě zmocnění ministerstva vnitřní ze dne 19. května 1895 č. 12.166 schváleny byly stanovy Spořitelny v městysi Staňkově. Vlastní činnost spořitelny zahájena byla 1. února 1897. Jako první členové výboru spořitelny zasedali: Adam Leitl, starosta, co předseda a členové František Trnka, Cyril Felix, František Stribl, Petr Grubr, Karel Hron, Karel Zák, Ondřej Hrdonka, Julius Trnka a Jan Malík. Členy říditelstva byli: František Trnka, jako předseda říditelstva a členové Adam Leitl, Julius Trnka, František Stribl, Karel Zák a Antonín Vavřík. Všem těmto pánům patří zásluha, že uvedli v život podnik, jenž z nepatrných začátků, za poměrů velice obtížných a svízelných dosáhl dnešního rozmachu a jenž pro celý obvod staňkovský má veliký národní hospodářský význam.

Činnost spořitelny v prvních letech jejího působení byla velice nepatrná, důvěra občanstva k ústavu velice pomalu stoupala a vklady ač pomalu, přece jen se rok od roku zvětšovaly a dostoupily v roce 1909 výše 500.000 K. Od té doby jeví se zvýšená činnost ve všech odvětvích spořitelního obchodu. Do roku 1910 obstarával veškerou agendu úřední účetní pan Julius Trnka za zcela nepatrné služby, funkci pokladníka vykonával bezplatně pan Cyril Felix, jako člen říditelstva. V roce 1910 ustanoven vedle účetního ještě pokladník, jenž mimo toho zastával funkci obecního tajemníka, až do roku 1919, aby zatížení spořitelny bylo co nejmenší.

Největšího rozmachu docílila spořitelna po převratu, kdy také na základě nově schválených stanov, ve smyslu vydaných vzorových stanov ministerstvem vnitřní, obor působnosti spořitelny byl značně rozšířen.

Dnes ústav tento jest největším českým ústavem peněžním na okrese Horšovsko-Týnském, jehož vklady vzor poměrně malému obvodu české části okresu Horšovsko-Týnského, dostoupily výše 10 milionů Kč a rezervní fondy vlastní 400.000 Kč.

Za celou dobu svého působení neutrpěla spořitelna žádných ztrát v obchodech spořitelních, což nejlépe svědčí o opatrném a obezřetném poskytování zápůjček. Rovněž ztráta na válečných půjčkách, jichž měla spořitelna vlivem tehdejších poměrů na 711.000 K, omezena na míru nejmenší včasným upsáním těchto na IV. státní půjčku a ztráta ta nahrazena již v roce 1922 z výtěžku spořitelny.

Spořitelna v posledních letech velice podporila stavební ruch na Staňkovsku jednak povolováním hypotekárních zápůjček, jednak povolováním zápůjček na stavby státem zaručené. Dále poskytla až do mezi možnosti komunální zápůjčky obcím a okresům, zvláště na stavbu silnic, mostů, elektrisace a pod. Také sluší se zmíniti, že povolováním zápůjček nabyvatelům velkostatkářské půdy, umožněna byla pozemková reforma ve zdejších okolí.

Rovněž sluší připomenouti, že zavedením běžných účtů krytých umožněno zdejšímu obchodu a průmyslu opatření levnějšího úvěru, než jest úvěr bankovní a tím umožniti průmyslu a obchodu snazší konkurenci. Rozšíření těchto obchodů v mezích naprosté jistoty a rozšíření propagace spořivosti nejen mezi občanstvem ale také

mezi mládeží, jest nejbližším úkolem spořitelny.

Konečně dlužno podotknouti, že spořitelna letošního roku zakoupila od obce staňkovské stavební pozemek na náměstí, na němž zbudována bude vlastní spořitelní budova s náležitými místnostmi obchodními. Náklad spojený se stavbou jest dostatečně kryt vlastním rezervním fondem.

Výsledky zde stručně uvedené dokazují, že spořitelna, jako ústav veřejný těší se naprosté důvěře spořičích obyvatelstva v celém okolí, což podmíněno jest nejen řádnou správou spořitelny, ale i sirotčí jistotou vkladů a naprostým zachováváním úředního tajemství.

Roučka.

„STAŇKOVSKO“

má býti název časopisu, který hodlá v příští době vydávati zdejší knihtiskárna Františka Závorky.

List má býti týdeníkem nepolitickým, seriózně vedeným, žádný tak zvaný klepálek, který místo aby rozumné občanstvo povzbudil ku společné práci kulturní a osvětové, různými klepy, nářkami a štvanicemi rozvádí.

Podarí se tento podnik? Budeme mít v Staňkově stály náš list?

Odpověď dá kniha, která bude vyložena v expozici knihtiskárny na zdejší výstavě a která dá obraz z přihlášek předplatitelů jakož i inzerentů, kteří umožní vydávání periodického časopisu.

Máme zde v Staňkově kulturních, lidových, osvětových podniků i různých záležitostí více po celý rok, které bez místního časopisu zůstávají nepovšimnuty, byť organizace a provedení jich bylo sebe lepší.

Máme schůze obecních našich parlamentů, jakož i jiné schůze a přednášky, jichž jednání a referáty zůstávají bez místního časopisu ku škodě občanstva neznámy.

Máme různé záležitosti daňové a poučné, které bez místního časopisu nepřicházejí ve známosti interesovaných kruhů, a máme mnoho místních i okolních věcí (těž menšinových), které by bylo dobře vždy věděti a sledovati.

Z uvedených důvodů přejeme podniku vydávání časopisu „Staňkovsko“ mnoho zdaru a bude nám jen potěšením, umožní-li počet přihlášek uskutečnění tohoto významného plánu.

Redakce Výstavního Listu.

Pilmaier Josef,

malíř pokojů a divadel. dekorací
Staňkov.

Práce provádí rychle, solidně
a levně.

Kuchyňské zařízení, hospodářské nářadí,
nástroje, včelařské a sportovní potřeby
koupíte nejlevněji u my

W. Zimmerhackl a spol.

Františkánská 7. **Plzeň.** Telefon č. 26.
Nejstarší železářský závod v Plzni.
Založeno r. 1785.

Sjezd rodáků a přátel staňkovských

konati se bude v Staňkově dne 15. srpna 1925 u příležitosti pořádání Okresní živnostenské, průmyslové a hospodářské výstavy.

Pokud adresy jsou známy, budou v brzkou rozeslána pozvání s připojenými přihlášky.

Družstevní elektrárna, skladiště a mlýn v Staňkově.

Telefon 8.

Z. s. s. r. o.

Telefon 8.

Pohon, světlo. Instalační materiál. Nákup a prodej všeho druhu obilí a semen. Umělá hnojiva, krmiva. Moučné výrobky. Mletí ve mzdě.

Jmění 250,000.000 Kč.

Uzavírá pojištění: životní,
věno dítek, povinné ručení,
rozbití skel, dopravní.

„S L A V I A“

vzájemně pojišťovací banka v Praze.

Vrchní zástupce Jan Fay v Staňkově.

Pojištěné kapitály
1.000,000.000 Kč.

Pojišťuje proti požáru, krupo-
bití, vloupání, úrazu. Poškození
a rozbití strojů.

(Založeno 1832).

F. KREYSA, Staňkov.

(Telefon čís. 9.)

Parostrojní kruhová cihelna v Staňkově

vyrábí veškeré druhy strojních cihel, zvonivky ostře pálené,
tašky falcové, lisované a tažené, červené i černé, půdní
dlaždice, drenážní trubky, radiálky na stavbu kominů, duté
cihly a jiné výrobky dle objednávky.

Uhelné doly „Dobré štěstí“ v Dobřanech

dodávají pro domácí otop a průmyslové topení vysoce
výhřevné uhlí kamenné, strojně tříděné. Veškeré zboží
cihlářské i uhlí dodává se drahou franko neb dováží se
vlastními automobily. Velký sklad upotř. želez. zboží a strojů.

Hospodářské stroje,

benzinové a elektrické motory, šicí stroje, velocipedy, pneuma-
tiky a odstředivky Vám dodá, jakož veškeré opravy se zárukou
provádí **Josef Vacík**, strojírna v Staňkově.

Jan Mareš,

kamnářství
v Staňkově měst.

Josef Šmidhamer,

kožešnictví a kloboučnictví
v Staňkově.
Ceny velmi levné.

Přistupujte za členy spolů
chovatelů drobného
zvířectva.

Příhlášky přijímá pokladník
p. MUDr. Frant. Eger v Staňkově.

Jan Roučka,

podnikatelství staveb v Staňkově.

Provádí veškeré stavby velmi
rychle, levně a solidně.

Fr. Štengl, Staňkov.

Obchod galanterním, pleteným
a stávkovým zbožím.
Velký výběr kuchyňských potřeb
za nejlevnější ceny.

F. Eger,

sklenářství
v Staňkově.

Kašpar Korba,

závod malířský v Staňkově.

Veškeré práce provádím velmi so-
lidně a levně.

Veškeré práce lakýrnické
a malbu pisma provádí odborně
a levně

A. Vorlíček, V. Starý,
závod lakýrnický a malířství
pisma v Staňkově m., nám. 33
(na staré poště).

Václav Frei,

strojní kolářství v Staňkově

Provádění do kolářského oboru
spadajících prací.

Občanská záložna v Staňkově Vsi

Z. s. s. r. o.

úrokuje vklady nejvyšší sazbou
a povoluje půjčky za podmínek
nejvýhodnějších.

Přihlásil ses již za člena
Zemědělské jednoty
čsl. republiky?

Zemědělci, vstupte všichni do
této největší odbor. organizace.
Členství skýtá značné výhody.
Přihlášky přijímá předseda T. Raděj

Babka Jan, obuvník v Staňkově.

Sklad všech druhů obuvi.
Ceny mírné.

Frant. Malík,

závod krejčovský, Staňkov.

Zhotovení obleků z přinesených
látek vkusně a levně.